

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/7/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716204434
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3716204434.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovvej v spore žalobcu: P. O., A. XXX, zast. Advokátskou kanceláriou O. &., o určenie, že zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov, určenie neplatnosti právnych úkonov, vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20. septembra 2016, č. k. 7C/143/2016-90, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.07.2011 a č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2011, a vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu 400 eur m e n í tak, že žalobu v týchto častiach z a m i e t a.

Vo výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2.290 eur a vo výrokoch o určení, že dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 26.07.2011 a zo dňa 27.10.2011 sú neplatné rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.07.2011, ako aj zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2011, obe uzavreté medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom sa považujú za bezúročné a bez poplatkov. V ďalších dvoch výrokoch súd prvej inštancie určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 26.07.2011 (nesprávne uviedol dátum 26.07.2013), ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 27.10.2011, obe uzavreté medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom sú absolútne neplatné. V piatom výroku súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom vydania bezdôvodného obohatenia sumu 2.290 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň v šiestom výroku žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu 400 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Posledným výrokom súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie citoval ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, a to § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, ust. Občianskeho zákonníka, a to § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 551 ods. 1, ďalej § 2 písm. a), b) § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj príslušné články Smernice rady č. 93/13/EHS. Súd sa v prvom rade zaoberal tým, či zmluvy o úvere sú zmluvami spotrebiteľskými. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že strany sporu uzavreli 26.07.2011 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol

žalovaný žalobcovi úver v sume 350 eur s poplatkom 244 eur, teda celkovo 594, ktorý sa žalobca zaviazal splácať 9 mesačnými splátkami po 66 eur od 20.08.2011. Dňa 27.10.2011 uzavreli strany sporu zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi úver v sume 600 eur s poplatkom 228 eur, teda celkovo 828 eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať 3 mesačnými splátkami po 276 eur od 20.11.2011. Súd bol toho názoru, že predmetné zmluvy sú jednoznačne zmluvami spotrebiteľskými. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že pri zaškrnutí účelu použitia finančných prostriedkov je podpis dlžníka pri zaškrnutí účelu „na výkon zamestnania“, nakoľko je bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv snaha označiť spotrebiteľa ako podnikateľský subjekt, a ak to nie je možné, účelovo zaškrnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov „za účelom zamestnania, resp. povolania“ s nanútením podpísania tejto časti zmluvy. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon zamestnania, tak ako je to zaškrnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere však nebol v konaní preukázaný. V rámci výsluchu žalobca uviedol, že poskytnuté finančné prostriedky použil na preklenutie nepriaznivej finančnej situácie a na uspokojenie potrieb rodiny. Súd mal za to, že na predmetné zmluvy sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 9 uvádza náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd preskúmaním zmlúv zistil, že zmluvy neobsahujú náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), i), j), k) o) a y) uvedeného zákona. Z dôvodu absencie uvedených náležitostí sa považujú predmetné zmluvy o úvere zo dňa 26.07.2011 a 27.10.2011 podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. za bezúročné a bez poplatkov a túto skutočnosť potom súd určil vo výroku rozsudku. Súd k tomuto záveru uviedol, že v danom prípade je splnená podmienka naliehavého právneho záujmu na predmetnom určení, keďže toto určenie odstráni stav právnej neistoty, teda zabráni veriteľovi z týchto zmlúv domáhať sa zaplatenia predmetných úrokov a poplatkov, ktorých by sa inak na základe zmlúv domáhal. Súd sa ďalej zaoberal otázkou platnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 05 na zabezpečenie pohľadávok z predmetných úverov. V zmysle tejto dohody žalobca súhlasil, že v prípade neuhradenia 4 po sebe idúcich splátkach sa účastníci dohodli na strate výhody splátok, čím sa stával dlh splatný naraz vrátane jeho súhlasu, aby sa uspokojenie pohľadávky žalovaného ako veriteľa zabezpečilo vykonávaním pravidelných mesačných splátok zo mzdy jeho zamestnávateľom. Súd bol toho názoru, že zmluvy o úvere sú v časti týkajúcej sa o uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy vzhľadom na to, že ide o formulárovú zmluvu a vzhľadom na to, že žalobca v priebehu konania nepreukázal, že by predmetná dohoda mala povahu individuálne dojednanej zmluvnej podmienky, neplatné. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobcu vykonávať zrážkach zo mzdy žalobcu bez toho, aby bola podrobená súdному prieskumu o tom, či je pohľadávka žalovaného voči žalobcovi oprávnená. Uvedenie dohody o zrážkach zo mzdy do vopred naformulovanej zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť a ktorá umožňuje fakticky svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa, je potrebné hodnotiť ako neprijateľný a zlý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť súd ochranu. Súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a vyhlásil ju vo výroku rozsudku za neplatnú. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2.290 eur, vzhľadom na skutočnosť, že súd určil, že predmetné zmluvy o úvere sú podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročné a bez poplatkov, má žalovaný nárok iba na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov bez ďalších poplatkov a úrokov. V zmysle zmluvy o úvere č. R zo dňa 26.07.2011 poskytol žalovaný žalobcovi sumu 350 eur a žalobca uhradil na uvedenú zmluvu sumu 1.320 eur, v zmysle zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.10.2011 poskytol žalovaný žalobcovi sumu 600 eur a žalobca uhradil na uvedenú zmluvu sumu 1.920 eur. Na základe uvedeného žalobca uhradil žalovanému sumu 3.240 eur, pričom žalovaný má nárok na uhradenie sumy 950 eur. Z tohto dôvodu vznikol žalobcovi podľa § 451 Občianskeho zákonníka nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného v sume rozdielu 2.290 eur a tento nárok súd aj žalobcovi priznal. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia voči žalovanému vo výške 400 eur, súd s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa mal za to, že tento nárok bol uplatnený zo strany žalobcu dôvodne. Konštatoval, že aj keď sa dá predpokladať, že bolo účelom uvedeného ustanovenia hlavne podpora aktivít spotrebiteľských združení, ktorým iné majetkové nároky neprislúchajú, nie je vylúčené, aby bolo primerané zadosťučinenie priznané aj spotrebiteľovi, ak porušenie práv alebo povinností stanovených právnymi predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Pre priznanie peňažného zadosťučinenia nie sú stanovené žiadne špeciálne podmienky. Základom pre stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je primeranosť a súd tak stanoví na základe vlastnej úvahy. Vzhľadom na skutočnosť, že súd vo výroku rozsudku vyslovil neplatnosť časti zmlúv o úvere, ktorá sa týkala dohody o zrážkach zo mzdy a určil, že zmluvy o úvere sú bezúročné a bez poplatkov, čo je spôsobené tým, že zmluvy o úvere neobsahovali zákonom predpísané

náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalovaný používaním formulárových zmlúv o úvere, v ktorých sú obsiahnuté neprijateľné podmienky, porušil ust. zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a tým vzniklo žalobcovi právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Súd považoval uplatnené finančné zadosťučinenie v sume 400 eur za primerané vzhľadom na dopad uhradenia sumy 2.290 eur na základe neprijateľných podmienok obsiahnutých v zmluvách o úvere na uspokojovanie životných potrieb žalobcu a jeho rodiny, keď sa žalobca stará o štyri maloleté deti. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 255 CSP a plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva v rozsahu 100% proti žalovanému, ako neúspešnej strane sporu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za nedostatočne odôvodnený. Uviedol, že žalobca napáda poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov v časti za náklady za vypracovanie uzatvorenia zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je teda podľa neho zrejmé, že žalobca predovšetkým mieri na poplatok ako taký. V tomto smere poukázal na aktuálny záver rozhodovacej praxe a na tú skutočnosť, že ak žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov. Pokiaľ sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten podľa žalovaného nie je neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Ďalej žalovaný uviedol, že nie je povinný dokazovať na čo v skutočnosti boli aj použité prostriedky a má za to, že dostatočne preukázal, že prostriedky žalobcom boli vzaté za účelom zamestnania, a to v oboch prípadoch uzatvorených zmlúv o úvere. Žalovaný ďalej namietal, že žalobca na určení úveru za bezúročný a bez poplatkov, na základe čoho sa následne domáha vydania bezdôvodného obohatenia, nemá naliehavý právny záujem. V tejto súvislosti citoval ustanovenie § 137 písm. c) CSP a poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 52C/135/2014 zo dňa 25.05.2016. V žiadnom prípade nesúhlasí s tvrdením súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Zdôraznil, že dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Z rozsudku nie je zrejmé, že by žalobca preukázal, že by nebol o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy osobitne poučený. Žalobca mal možnosť súhlasiť alebo nesúhlasiť s predmetnou dohodou. Súd prvej inštancie absolútne nezdôvodnil v čom spočíva neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ale snaží sa upriamiť pozornosť na zníženie bdelosti klienta pri jej podpise. Rovnako sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu o priznaní finančného zadosťučinenia žalobcovi, keďže má za to, že súd pri rozhodovaní pochybil, a teda nárok na uplatnenie finančného zadosťučinenia nevznikol. Na základe týchto skutočností nie je možné sa stotožniť ani s úhradou trov právneho zastúpenia. Namietal, že podľa jeho názoru žalobcovi nepatrí odmena za úkon - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, keď podľa jeho názoru advokát má nárok na trovy právneho zastúpenia až od začatia konania, čo v danom prípade začína podaním žaloby na súd.

3. K odvolaniu žalovaného podal prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrenie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Na rozdiel od žalovaného je toho názoru, že súd prvej inštancie sa vyčerpávajúco vypořiadal s argumentáciou žalovaného a rozhodnutie aj dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, s ktorými tvrdeniami, ktorej strany sporu sa stotožnil a s ktorými nie. Žalovaný sa na nariadené pojednávanie dňa 15.06.2016 ani nedostavil, kde mohol a prípadne aj mal obhájiť svoje tvrdenia. Neobstojí tvrdenie žalovaného, že nie je povinný dokazovať, na čo v skutočnosti boli aj prostriedky použité a že dostatočne preukázal, že prostriedky boli vzaté za účelom zamestnania. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalobca prostriedky na účely zamestnania nikdy nepotreboval, tieto mu zabezpečoval výhradne zamestnávateľ, čo vyplýva aj z jeho pracovného zaradenia. Má za to, čo vyplýva ja z odôvodnenia rozsudku, že vyznačenie účelu poskytnutia finančných prostriedkov na predtlačenej zmluve je v tomto prípade účelové. Pokiaľ žalovaný uviedol, že nepovažuje vzhľadom na vyznačený účel čerpania prostriedkov predmetné zmluvy za zmluvy spotrebiteľské a má za to, že súd neuviedol jediné tvrdenie na podporu svojho rozhodnutia, z akého dôvodu posúdil zmluvu ako spotrebiteľskú, žalobca uviedol, že naopak súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku výslovne uvádza, že riešil otázku, či sú obe zmluvy zmluvami spotrebiteľskými a ustálil, že tieto zmluvy spotrebiteľskými sú,

preto na ne aplikoval ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd taktiež správne vyhodnotil, že pokiaľ úverové zmluvné podmienky obsahujú klauzulu, že na všetky právne vzťahy založené zmluvou sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka, táto klauzula nepochybne obchádza ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchyliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a preto je zo zákona neplatná. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 16Co/40/2016 zo dňa 27.10.2016. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca na určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov nemá naliehavý právny záujem, v tomto smere žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.06.2016, sp. zn. 5Co/934/2015-112. Zdôraznil, že v danom spore zmluvy uzavreté medzi stranami sporu nepochybne obsahovali neprijateľné obchodné podmienky, čoho si žalovaný musel byť vedomý, napriek tomu pokračoval vo vymáhaní svojich nárokov od žalobcu, preto podľa jeho názoru je nepochybné, že žalovaný by vo svojich nekalých obchodných praktikách pokračoval, čo jeho donútilo domáhať sa svojich práv na ochranu spotrebiteľa výlučne cestou súdu. K namietanej neplatnosti, resp. platnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalobca uviedol, že ako spotrebiteľ bol nútený dohodu o zrážkach zo mzdy podpísať ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy a tým sa podrobiť vykonaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich výkonu, napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok. Ďalej uviedol, že žalovaný nesúhlasil s nárokom a právnym úkonom, ktorý si právny zástupca uplatnil v časti prevzatia a prípravy právneho zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom. Keďže rozsudok obsahuje výrok o náhrade trov konania v percentuálnom vyjadrení, považuje túto námietku za nezrozumiteľnú, navyše ak smeruje proti právnemu úkonu porady s klientkou, keď žalobca je muž. Pokiaľ ide o priznané finančné zadostučinenie má za to, že žalovaný porušil jeho práva ako spotrebiteľa a je potom povinný mu zaplatiť primerané finančné zadostučinenie.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o určení zmlúv o spotrebiteľskom úvere za bezúročné a bezpoplatkové, , ako aj vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie je potrebné podľa § 388 zmeniť a v týchto častiach žalobu zamietnuť. Vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie a výroku o určení, že dohody o zrážkach zo mzdy sú neplatné je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

6. V zmysle citovaného ustanovenia je v súvislosti s určovacou žalobou nevyhnutnou podmienkou jej vecného prejednania danosť naliehavého právneho záujmu. Vzhľadom na prakticky totožnú právnu úpravu otázky naliehavého právneho záujmu pri určovacej žalobe podľa zrušeného O.s.p. (ust. § 80 písm. c) O.s.p.), je možné aj v súčasnosti vychádzať z predchádzajúcej rozhodovacej praxe vzťahujúcej sa k právnej úprave O.s.p.

7. Otázka naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. bola riešená Najvyšším súdom SR aj pri určení neplatnosti úverovej spotrebiteľskej zmluvy. K tejto otázke Najvyšší súd SR v rozhodnutí 8Cdo/251/2015 zo dňa 16.03.2016 uviedol: „Určovacie žaloby majú tak podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenia tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia. Určovací návrh podľa § 80 písm. c) O.s.p. má charakter preventívnej ochrany práv (nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať už pomocou žaloby na plnenie podľa § 80 písm. b) O.s.p.), keď musí existovať stav právnej neistoty žalobcu, ktorý má práve určovací návrh, (žaloba) odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že určenie (vyslovenie) neplatnosti úverovej zmluvy (či už celkom alebo čiastočne) by neodstránilo stav právnej neistoty, t. j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, t. j. vrátenia toho, čo navrhovateľ podľa zmluvy dostal, resp. čo za neho plnil niekomu inému (druhej veriteľke). Vyriešiť otázku, t. j. spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v už prebiehajúcim konaní o návrhu na plnenie. Takýto záver je na mieste bez ohľadu na tvrdenia navrhovateľa o jeho neistote vo vzťahu k otázke či a komu dlhuje,

ktorú možno riešiť práve v konaní o plnenie. V danom prípade neistota navrhovateľa nemohla plynúť ani z jeho obavy o strechu nad hlavou tak, ako uzavrel prvostupňový súd, lebo túto mohlo vyvolať len zriadenie záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti a jeho výkon“.

8. Vychádzajúc zo základu citovaného rozhodnutia je potrebné konštatovať nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení aj v tomto prípade, pretože otázka, či je úver poskytnutý žalobcovi bezúročne a bez poplatkov môže byť riešená pri posudzovaní nároku na plnenie, kde má praktický dopad v podobe rozhodnutia o právnej povinnosti. Samotné konštatovanie, či je úver poskytnutý žalobcovi bezúročný a bez poplatkov nemá pre žalobcu žiaden praktický význam, pokiaľ uplatňuje súčasne nárok na peňažné plnenie z toho vyplývajúci, ako je tomu v tomto prípade. Preto nebol na požadovanom určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov daný naliehavý právny záujem a odvolací súd z uvedeného dôvodu rozsudok v tejto časti zmenil a žalobu zamietol. To aj s vedomím predchádzajúceho odlišného rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.01.2016, č.k. 6Co/107/2016-100, s ktorým sa nestotožňuje, pretože nenachádza dôvod posudzovať otázku naliehavého právneho záujmu v spotrebiteľských veciach inak ako pri rozhodovaní sporov bez účasti slabšej strany. Práva, ktoré spotrebiteľovi poskytuje právna úprava § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie, ktorými sa môžu spotrebiteľia domáhať vydania plnenia zaplateného nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru, alebo ako obrana v žalobách, ktorými sa zaplatenia nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru domáha veriteľ - dodávateľ.

9. Čo sa týka určenia neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy, v tejto časti odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil. Do skončenia dokazovania pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané, že by dohody o zrážkach zo mzdy boli osobitne dojednané. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených s dohodami o zrážkach zo mzdy, ktoré uvádza súd prvej inštancie, nemožno tento zabezpečovací inštitút dojednať v spotrebiteľskom vzťahu v rámci zmluvy o úvere v jej všeobecných obchodných podmienkach. Vzhľadom na to považoval odvolací súd napadnuté rozhodnutie o neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy za vecne správne vo výroku. Pokiaľ ohľadom dohôd o zrážkach zo mzdy žalovaný predkladá dôkazy v odvolacom konaní, a potom, čo bolo po riadnom poučení dokazovanie pred súdom prvej inštancie skončené, bolo by možné na tieto dôkazy prihladať iba za splnenia podmienok stanovených v ust. § 366 CSP (Novoty v odvolacom konaní), podľa ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany (podľa § 149 CSP teda aj skutkové tvrdenia a návrhy dôkazov), ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok (písm. a)), sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu (písm. b)), má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (písm. c)) alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (písm. d)). Z obsahu spisu vyplýva, že dôkaz o individuálnom dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy nebol v konaní pred súdom prvej inštancie uplatnený. Súčasne odvolací súd nenachádza žiadnu z výnimiek podľa citovaného ustanovenia § 366 CSP, na základe ktorej by žalovaný mohol túto novotu uplatniť v odvolacom konaní.

10. Odvolací súd taktiež nepovažoval za dôvodnú žalobu žalobcu v časti povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie v sume 400 eur v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

11. Podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Žaloba, ktorou sa oprávnená osoba domáha primeraného zadostučinenia sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadostučinenie je nástrojom satisfakcie, ktorej úlohou je vyrovnať narušenú rovnováhu v postavení toho, kto právo spotrebiteľa porušil a dotknutej osoby - spotrebiteľa. Okrem satisfakčnej funkcie má primerané finančné zadostučinenie aj sankčnú povahu, pretože predstavuje pre toho, kto právo spotrebiteľa porušil finančnú ujmu, zodpovedajúcu sume, ktorú musí titulom primeraného zadostučinenia spotrebiteľovi zaplatiť; táto sankčná povaha primeraného finančného zadostučinenia má však vedľajšiu úlohu, pretože primárna je satisfakčná povaha primeraného finančného zadostučinenia.

13. Žalobca uplatňoval uvedený nárok s poukazom na to, že žalovaný porušil jeho práva ako spotrebiteľa s ohľadom na výrazný zásah do jeho práv, neprimerané praktiky žalovaného pri poskytovaní úveru, pričom na pojednávaní pred súdom prvej inštancie (dňa 15.06.2016, ako aj 20.09.2016) uvádzal, že pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal z intenzity porušenia jeho práv a taktiež z jeho spoločenského postavenia, keď je žiteľom 4 maloletých detí a mal ohrozené existenčné podmienky.

14. Právo na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle citovaného ustanovenia § 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa možno podľa odvolacieho súdu dôvodne uplatniť až po vyčerpaní práv zo zodpovednostných vzťahov. V tomto prípade najmä z bezdôvodného obohatenia vzniknutého v dôsledku platieb dlžníka poskytnutých veriteľovi bez právneho dôvodu. Tento nárok v konaní žalobca uplatnil vo výške 2.290 eur, no neuplatňuje popri ňom nárok na úrok z omeškania, ktorým by svoju ujmu spôsobenú porušením práv na ochranu spotrebiteľa mohol tiež eliminovať. Pre nevyčerpanie uvedeného nároku nebol preto podľa odvolacieho súdu dôvodný nárok na finančné zadosťučinenie, ako krajná možnosť nápravy porušených práv. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie v tejto časti zmenil a žalobu zamietol.

15. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o povinnosti vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 2 290 eur, v tejto časti odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal v úvahu všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas sporu najavo. Výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom, vyplývajúcim z ust. § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný stav aj správne aplikoval. Vzhľadom k bezúročnosti a k bezpoplatkovosti predmetných zmlúv o spotrebiteľskom úvere pre absenciu náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, bola dôvodná žaloba žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda žalobca má nárok na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov bez poplatkov a úrokov. Ako je zrejmé z výsledkov vykonaného dokazovania, v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.07.2011 (č. XXXXXXXXXXXX) bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 350 eur, pričom žalobca uhradil sumu 1 320 eur a v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.10.2011 (č. XXXXXXXXXXXX) bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 600 eur a žalobca uhradil sumu 1 920 eur, žalobca teda zaplatil nad istinu sumu 2 290 eur (970 eur + 1320 eur), ktorú je žalovaný povinný žalobcovi vydať. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, ak v tejto časti žalobe vyhovel a odvolací súd preto rozhodnutie v tejto časti ako vecne správne potvrdil.

16. Keďže odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania, a to tak na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde. V predmetnom spore žalobca uplatnil viaceré samostatné nároky. V určovacej časti nárok na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti dvoch zmlúv o spotrebiteľskom úvere a nárok na určenie neplatnosti dvoch dohôd o zrážkach zo mzdy. V tejto určovacej časti bol pomer úspechu strán sporu 50:50, a pre prípadné priznanie nároku na náhradu trov konania ostala významná časť žaloby, ktorej predmetom bolo plnenie. Úspech žalobcu tu predstavuje 2.290 eur proti úspechu žalovaného 400 eur, teda 85 % k 15 % a Žalobca bol preto v spore úspešný v rozsahu 70 %, v ktorom má nárok voči žalovanému na nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu. O výške týchto trov rozhodne v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).